

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448. Drukarni 520. Redaktor przyjmuje od g. 2 — 4 po poł. Administracja otwarta od g. 9 — 6, w niedzielę i święta od 12 — 1. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

PRENUMERATA miesięcznie z odnośnieniem 300000 mk., z przesyłką pocztową 310000 mk., za granicą 600000 mk., cena pojedynczego numeru na prowincji 180000 mk. CENA OGŁOSZEN: za wiersz milimetr, przed tekstem 80000 mk. w tekście 100000 mk., za tekstem 40000 mk. — W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25% drożej. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Konto czekowe w Poczcie Kasie Oszcz. № 30187.

Administracja „Dziennika Wileńskiego” prosi prenumeratorów o niezwłoczne zawiadomienie administracji w razie nieakuratnego otrzymywania gazety. Prenumeratorów wileńskich prosimy o zgłaszanie reklamacji bezpośrednio do administracji, prenumeratorzy zamiejscowi po winni sprawdzić na właściwej poczcie, czy się znajdują w spisie odbiorców „Dziennika” i na wypadek jakiegokolwiek usterek zawiadamić nas niezwłocznie.

Przypominamy Sz. prenumeratorom, iż czas uregulować zaległe opłaty i prenumeratę na luty. Tych, którzy nie dopłacili różnicy w cenie „Dziennika” za styczeń, prosimy o łaskawe nadsyłanie zaległości.

JABŁKA: Renety, Antonówki i inne w dowolnej ilości — po cenie hurtowej, są do nabycia w Drukarni Józefa Zawadzkiego przy ul. Św. Anny 3, w godz. 11 — 2 w połud.

APARTAMENT z dziewięciu pokoi i kuchni z wygodami na biuro lub mieszkanie w śródmieściu do odstąpienia lub zamiany na mniejsze, również w punkcie środkowym. Wiadomość: Koncesjonowane Biuro Komisowe. Zachęta. Portowa 6 d.

DOKTOR J. KACEW

Choroby włosów (łupież, wypadanie, przedwczesne wyluszczenie i t. p.)

Kosmetyka lekarska (pryszczki, piegry, znamiona, plamy, brodawki i inne kosmet. wady i choroby skóry twarzy i ciała).

USUWANIE WŁOSÓW NA TWARZY DIATERMIĄ, OPERACJE PLASTYCZNE I INJEKCJE PARAFINOWE, SZTUCZNE ŚLONCE GÓRSKIE, DIATERMIĄ, DARSONWAL, ROENTGEN. — MASAŻ WIBRACYJNY I PNEUMATYCZNY.

(—) JAGIELLOŃSKA, 3 (obok ul. Ad. Mickiewicza). (—) Przyjmuje od 10—2 i 4—7. — W niedzielę od 10 — 1 przyjęcia bezpłatne dla niezamożnych.

„DEMAT” sprzedaje:

aparaty do odkurzania, maszyny do krajania mięsa, motory samoch., aeroplan, walce drogowe, kopaczki do kartofli, asfalt, piecyki blaszane, szyny kolejowe, koła, rury i bezcki żelazne

dynamo maszynę, 3 garnitury traktorowe, tokarnię, prasę konną do siana, motor benzyn., balon do tlenu.

lokomobile, prasę do siana, żyrandol bronz., lustro, kredens dębowy, bieliznę wojskową, szmaty, namiot austriacki.

Szczególne patrzy: „Demobil” Zeszyt Nr. 75-ty.

Termin składania ofert dn. 18 grudnia 1923 r.

Telefonem z Warszawy.

(Od własnego korespondenta.)

Dochody Państwa w Grudniu.

Dochody państwa w grudniu wykazały znaczną wyższość w porównaniu z poprzednimi miesiącami.

Podatek gruntowy w listopadzie dał 128.164 milionów marek, w grudniu zaś—1.556.494 milionów marek.

Podatek przemysłowy wzrósł w grudniu w porównaniu z listopadem pięciokrotnie i dał 5.557.747 milionów marek.

Podatek majątkowy dał w grudniu 1.493.816 milionów marek.

Podatki konsumpcyjne dały: od spirytusu: 3.748.653 milionów mk.

od cukru—921.053 milionów mk., od węgla—788.621 milionów mk.,

od ropy—800.224 milionów marek, od zapalek—205.368 milionów mk.

Opłaty celne w grudniu dały 4.103.109 milionów mkp., podczas gdy w listopadzie — 861.969 milj. mkp.

Monopol solny dał w grudniu 142.554 milj. mkp. Monopol tytoniowy — 1.496.589 milj. mk p.

Ogółem podatki bezpośrednio dały w grudniu 9.997.353 milj. mkp., podczas gdy w listopadzie — 1.957.760 milj. mkp.

Podatki konsumpcyjne w grudniu — 7.170.937 milj. mkp., w listopadzie — 2.496.245 milj. mkp.

W przeliczeniu na franki złote podatki bezpośrednio dały w grudniu 11.656.845, zaś w listopadzie 6.147.701.

Podatki konsumpcyjne we frankach złotych w grudniu 8.860.805, w listopadzie 7.888.634.

Tak znaczny wzrost wpływów skarbowych należy przypisać działalności b. ministra Skarbu Wł. Kucharskiego.

Konferencja premjera z p. Nixon'em.

Wczoraj w południe odbyła się konferencja premjera Grabskiego z p. Nixon'em prof. Rybarskim i prezesem komitetu organizacyjnego Banku Emisyjnego senatorem Karpińskim w sprawach finansowych.

Statut Banku Emisyjnego.

Wczoraj o godz. 2 popołudniu odbyło się posiedzenie Rady Ministrów, które przyjęło statut Banku Polskiego aprobowany już przez Komitet rzeczoznawców.

Po posiedzeniu Rady Ministrów sen. Karpiński wyjechał do Spawy, aby Prezydentowi Rzeczypospolitej przedłożyć dekret o statucie Banku Polskiego do podpisania.

Dekret ma być ogłoszony w niedzielę.

Z komitetu ekonomicznego Rady Ministrów.

Wczoraj odbyło się posiedzenie komitetu ekonomicznego Rady Ministrów, na którym omawiano wnioski o dopuszczalności cen w złoty przy umowach z dostawcami. Ponadto rozpatrywano zagadnienia wytwórczości w okresie sanacji i sprawę ulg dla przemysłu.

Pomoc frankowa dla miast.

Pomoc finansowa dla miast przestaje obciążać skarb Państwa. Łódź nie korzysta z pomocy państwowej od sierpnia. Warszawa również przestała w ostatnich dniach korzystać z zasłóg Skarbu Państwa.

W tym miesiącu miasta byłego zaboru pruskiego nie zwracały się z prośbą o pomoc. Z większych miast tylko Lwów i Kraków, z powodu znacznie szerszej działalności tych gmin potrzebują jeszcze pomocy, która będzie im udzielona w postaci zwaloryzowanych pożyczek.

Ograniczenie wjazdu dla bezrobotnych.

W ostatnich czasach zaczęło przyjeżdżać do Polski wielu „sudzo” ziemców (robotnicy, inżynierowie, monterzy buchalterzy), szukających pracy. Ponieważ w Polsce jest wielu bezrobotnych, a w ostatnich czasach zwolniono wielu urzędników ze względów oszczędnościowych Ministerstwo Spr. Zagr. ograniczyło wjazd do Polski osobom poszukującym pracy, Ministerstwo Pracy podjęło starania aby w razie bezrobocia w czasie przesilenia wielu robotników mogło znaleźć pracę na emigracji.

Opłaty konsularne w Niemczech.

Wobec dewaluacji marki niemieckiej i wprowadzenia w Niemczech marki złotej (Goldmark) Min. Spr. Zagr. poleciło placówkom zagranicznym w Niemczech pobierać od 15 b. m. opłaty konsularne w markach złotych.

Miljonówka.

Podczas sobotniego ciągnięcia milionówki wylosowano Nr. 2.523.674.

Naprawa stosunków w Łodzi.

ŁÓDŹ, 19.1. (Pat.). Dziś zostało zlikwidowane bezrobocie robotników metalurgicznych, trwające od połowy grudnia. Porozumienie osiągnięto na podstawie nowego cennika, który ulegnie zmianie po raz pierwszy przy stosowaniu wskaźnika na drugą połowę stycznia.

Cennik ten jest zaakceptowany przez związek klasowy, jak również Związek należący do Polskiego Zjednoczenia Zawodowego. W poniedziałek robotnicy przystąpią do pracy. Do zawarcia porozumienia przyczynił się znacznie Wojewoda łódzki Rembowski.

Mowa Poincaré'go w Izbie Deputowanych.

PARYŻ, 19.1. (Pat.). Przemawiając w Izbie, Poincaré scharakteryzował stanowisko Francji w stosunku do poszczególnych aktualnych zagadnień doby obecnej. Mówiąc o sprawie Zagłębia Ruhry Poincaré podkreślił, że Francja z oddawna zajmowanego stanowiska nie zesłała i nie zejdziała. Poincaré z radością skontantował wspólność poglądów na sprawę odszkodowań, jaka istnieje między Francją a Belgią. Omawiając sprawę ruchu separatystycznego, Poincaré podkreślił, że wbrew dowodzeniom Lloyd George'a, polityka francuska i w tej sprawie nie uległa zmianom. Nie myślimy nigdy o pogwałceniu traktatu Wersalskiego, mówił Poincaré, ani też o wyjściu z rezerwy, bez względu na gorące życzenie, aby widzieć ustalenie stosunków pokojowych w państwach niemieckich, wchodzących w skład Rzeszy, tembardziej, że nie mamy żadnych ubocznych myśli oddawania tych krajów pod nasz wpływ polityczny. Francja zdecydowana jest pozostawić najzupełniejszą swobodę ludności zamieszkującej tereny, na których uawnia się separatyzm. Wszelkie manewry dyplomatyczne Niemiec, zmierzające do wyłączenia dypl-

matycznego załatwienia sprawy odszkodowań są fałszywym ustaleniem kwestji, gdyż Francja nie dopuści do redukcji długu niemieckiego bez jednoczesnej redukcji odpowiedniego długu francuskiego.

Omawiając politykę zagraniczną, Poincaré stwierdził ścisłą przylgnięciem między Francją a Małą Ententą oraz całkowite porozumienie między Anglią i Francją w sprawach Wschodu, jak również zgodność poglądów w sprawach Tangeru. Jedyną prośbą i żądaniem zwróconym pod adresem Anglii jest aby pamiętała ona o stratach francuskich poniesionych w czasie ostatniej wojny, wreszcie o tem, że paradoksalnym jest zaprzeczenie sprawiedliwości i uczucia ludzkości, w tym wypadku, gdyby Niemcom udzielano dziś pomocy a poświęcano Francję bez względu na jej straty tak w ludziach jak w obciążeniu finansowym. Następnie Poincaré postawił kwestję zaufania. Przemówienie przyjęto owa- cyjnie. Po przemówieniu Dubois, który stwierdził, że komisja od- szkodowań, której on był prze- wodniczącym nie mogła doprowa- dzić do wykonania traktatu Wersalskiego, gdyż Anglja szła zawsze po jednej linii z Niemcami, stara-

jąc się aby traktat ten nie był wykonany. Izba 446 głosami contra 122 przyjęła pierwszą część porządku dziennego aprobując oświadczenie rządowe, zwłaszcza oświadczenie dotyczące okupacji Zagłębia Ruhry, zaś 445 głosami contra 125 przyjęła drugą część porządku dziennego, głoszącą, że Izba ma pełne zaufanie do rządu i że będzie w dalszym ciągu prowadzić politykę zbawienia narodu.

Życie ekonomiczne.

Frank złoty.

Kurs obowiązujący:

20 stycznia	1,890,000 mk.
21 stycznia	1,900,000 mk.
22 stycznia	1,900,000 mk.

Dla wyrobów tytanowych od 20 do 26 stycznia 1,900,000 m.

Dla opłat kolejowych i pocztowych od 16 do 31-go stycznia — 1,900,000 m.

G I E Ł D A.

Wilno, dnia 19.1. 1923 r.

Ruble złote 6300000—6120000. 8% Państw. Pożyczka Złota 1.175.000.

WARSZAWA, 19.1. (A. W.) — Warszawska giełda urzędowa z 18.1 Dolary Stanów Zjednoczonych 9,850,000—9,800,000, złoty frank 1,897,000, bony złote — 1400000—1500000, pożyczka złota 10500000 — 11900000, milionówka 425,000—400,000 Tendencja zniżkowa.

Akeje (w tys. mk.): Rudzki 7250—7900—7700 (setki), 8250—8750—8600 (pięćdziesiątki), 8500—9250—9000 (dwudziestki) 9250—10000—9800 (drobne), Starachowice 20000—18250—19500, Borkowski 3800—3650—3600, Wileński Prywatny Bank Handlowy 400, Warszawskie T-wo fabryk Cukru 19000—21000—20500, Warszawskie T-wo Kopalń Węgla 26500—25750—26000 (setki), 27000—26000—26500 (pięćdziesiątki), 27000—28000—27500 (dwudziestki) 27750—29000—28000 (dziesiątki), 28750 (drobne). Tendencja zwyżkowa.

Związek Ludowo-Narodowy.

KOMUNIKAT.

Rozkład zebrań kół dzielnicowych Zw. Lud. Nar. m. Wilna.

Koło dz. „Nowe Zabudowanie” w niedzielę dn. 20 stycznia r. b. o godz. 5 wiecz. w lokalu przy ul. Konarskiego pod Nr. 51, odbędzie się zebranie członków zarządu koła.

Koło „Kupieckie” we wtorek dn. 22 stycznia r. b. o godz. 7 wiecz. w lokalu przy ul. Dominikańskiej pod Nr. 4 (Redakcja Dziennika Wileńskiego) przemawiać będzie poseł A. Zwierzyński i inni.

Teatr Polski (Lutnia)	Teatr Wielki (na Pohulance)
Dzisiaj po raz 2 gi „Pani Prezesowa” krotoczwila Hennequina i Vebera. z udziałem K. Tatarskiej.	Dzisiaj o g. 3 1/2 pp. po cenach zniżonych o 50% „Madama Butterfly” opera Puccini'ego
Początek o g. 8 w.	Wieczorem o 8 po raz 3 ci „Dorina” operetka Gilberta. Występy K. Niewiarowski i W. Szezwinski.

Sanacja gospodarki kolejowej.

Na podstawie rozmowy z nowym ministrem kolei inż. Tyszką.

Koleje zajmują w programie sanacyjnym bardzo ważne miejsce, ze względu na stałe dopłaty skarbu państwa do kolei. Dopłaty te w ostatnich czasach zajęły drugie miejsce po wydatkach ministerstwa spraw wojskowych. „Stabilizacja” budżetu kolei związana została ściśle z wyodrębnieniem gospodarki kolejowej. O środkach tej stabilizacji, zasadach naszej gospodarki kolejowej nowy minister kolei inż. Tyszka wyraził następującą opinię:

Opinia ogólna o nadzwyczajnych deficytach kolejowych, zwłaszcza w drugiej połowie r. ub. niedobór kolejowy tworzyły głównie wydatki inwestycyjne.

Polskie władze kolejowe musiały włożyć znaczne kapitały w odbudowę mostów, budynków i urządzeń stacyjnych, uzupełnienie taboru i t. p. nakłady nadzwyczajne i czysto inwestycyjne. Potrzeba tych wydatków istnieje nadal.

Nieuzasadniony jest również pesymizm co do „nierentowności” kolei w ogóle i obawy, że „samowystarczalność” kolei państwowych w Polsce zbytnio obciążałaby życie gospodarcze kraju wysokimi taryfami.

Niesłuszność tych opinii i obaw stwierdza dostatecznie fakt, że dziś, od nowego roku budżetowego stabilizacja budżetu kolei została już urzeczywistniona. Dochody normalne kolei pokrywają normalne wydatki eksploatacyjne. A zauważyć trzeba, że obecne zwaloryzowane taryfy są niższe o 2—3 razy od niemieckich, również niższe od przedwojennych rosyjskich, uchojących za najtańsze.

Oczywiście, mowa tu o normalnych wypadkach eksploatacyjnych, bo naprz. ostatnie zamiecie śnieżne kosztowały kolei około 15 milionów złotych, czyli prawie jedną trzecią budżetu miesięcznego, który wynosi około 50 milionów złotych.

Wydatki inwestycyjne, niezbędne nie tylko ze względu na różne konieczności, ale i dlatego aby osiągnąć lepszą sprawność i zmniejszenie kosztów eksploatacji, będą pokryte przez złotą pożyczkę kolejową.

W zakresie tych inwestycji pierwsze miejsce zajmuje uzupełnienie taboru (koleje polskie w najbliższych latach potrzebują 600 nowych parowozów rocznie), dalej idzie rozbudowa stacji węzłowych, głównie w zagłębiu węglowym, uzupełnienie kilku połączeń (na G. Śląsku), wreszcie rozszerzenie urządzeń stacyjnych.

I tak naprz. cały szereg stacji posiada zbyt krótkie obliczenie na przedwojenne słabsze parowozy linie rozjazdowe. Uniemożliwia to składanie większych pociągów, a tem samem i zmniejszenie kosztów.

Zamierzona jest również budowa szeregu domów mieszkalnych dla pracowników kolejowych, wreszcie różne ulepszenia techniczne, naprz. centralizacja zwrótnicy sygnalizacyjnej, co pozwoli zmniejszyć wydatki eksploatacyjne i zwiększyć wydajność pracowników.

Dalsze redukcje personelu kolejowego nie są przewidywane. Opinia o nadmiernej liczbie pracowników na kolejach naszych jest przesadzona.

Co do samych płac pracowników kolejowych, to obecnie niema mowy o żadnych zasadniczych zmianach. Będą one w dalszym ciągu normowane według wskaźników drożyznianych, tak samo jak dla innych pracowników państwowych. Zasadniczej poprawy bytu kolejarzy spodziewać się można po polepszeniu się ogólnych warunków ekonomicznych. Ulepszenia techniczne i zwiększenie wydajności pracy na kolejach może również umożliwić poprawę płac kolejarzy.

Co do zmian jakie pociągnie za sobą nowy system gospodarki kolejowej, to będą one polegały głównie na większym usamodzielnieniu poszczególnych dyrekcji i położeniu głównego nacisku na ulepszenie administracji handlowej i technicznej.

Minister Tyszka zamierza się oddać tym dwóm zagadnieniom i ulepszeniom, pozostawiając sprawy urzędniczo-administracyjne odpowiednim wydziałom.

Prezesa poszczególnych dyrekcji kolejowych otrzymają duże usamodzielnienie się od ministerstwa, zwłaszcza w dziedzinie finansowo-gospodarczej. Oczywiście pociąga to za sobą większą odpowiedzialność.

Poszczególne dyrekcje będą odrębnymi do pewnego stopnia jednostkami gospodarczymi, z odrębnym budżetem ułożonym w porozumieniu z ministerstwem i odpowiedzialne będą za osiągnięcie wyników określonych w tych budżetach, np. osiągnięcia preliminarznych zysków lub maksimum deficytu, bo zrozumieliśmy, że o ile jedne linie kolejowe mogą dać zyski, inne—straty.

Wyrównaniem tych różnic w ramach ogólnego budżetu kolejowego zajmować się będzie ministerstwo. A. Markowski.

Dzień polityczny.

Uchwały klubu P. S. L. Piast.

„Gazeta Warszawska” wita z zadowoleniem rezolucję partii Witosza w przedmiocie konstytucji i ordynacji wyborczej, oświadczając, że główne postulaty w tej dziedzinie pokrywają się z postulatami, jakie wysuwa Związek Ludowo-Narodowy. Nie ulega wątpliwości, że pozostałe stronnictwa byle polskiej większości zajmą takie samo naogół stanowisko. „Gazeta Warszawska” rzuca projekt, aby stronnictwa dawnej większości powołały komisję, celem przygotowania podstaw do zamierzonej rewizji i ordynacji wyborczej. Również „Dziennik Polski”, organ zbliżony do wielkich właścicieli ziemskich, zamieszcza artykuł pełny przychylniej aprobata dla uchwały Piasta, pisząc, że jest ona bez wątpienia wyrazem doskonałego odczucia nastroju w społeczeństwie. Dziennik pisze, że Piast jest pierwszym klubem, który się oficjalnie wypowiedział za wzmocnienie władzy wykonawczej. Jest to wielki krok naprzód i spodziewać się należy, że sprawa ta stanie się przedmiotem rozważań dla wszystkich klubów i doprowadzi do rewizji konstytucji.

Rozdźwięki wśród komunistów.

Wobec zupełnie błędnych informacji, jakie nadesłał Radek o możliwości rewolucji w Niemczech, zauważono, że od pewnego czasu popadł on w nielaskę. Świeżo Centralny Komitet Rosyjskiej Partii Komunistycznej uchwalił publicznie na swem posiedzeniu rezolucję dezawuuującą i potępiającą Radka w ostrej formie. Rezolucja ta uczyniła w kołach politycznych wielkie wrażenie. Jest to pierwsze wystąpienie Centralnego Komitetu uczynione w tak ostrej formie przeciwko jednemu z najwybitniejszych działaczy komunistycznych. Świadczy to, że centralny komitet partii rozpoczął planową akcję, mającą na celu zgniecenie za wszelką cenę opozycji. Wobec siły i stałego wzmagania się wpływów opozycji wewnątrz partii, wydaje się bardzo wątpliwym aby wysiłki centralnego komitetu dążące do zgniecenia opozycji uwieńczyłyby pożądanym wynikiem. Walki wewnętrzne w partii komunistycznej rozszerzają się i przybierają coraz groźniejsze dla partii formy.

Łotwa a Niemcy.

Premier łotewski Mejerowicz oświadczył dziennikom, że zawarcie traktatu handlowego łotewsko-niemieckiego uwarunkowane jest uregulowaniem przez Niemcy należności rozrachunków. Łotwa nie przyjmie od Niemiec żadnej pożyczki tytułem rozrachunku.

Nowy gabinet Finlandji.

Wczoraj odbyło się pierwsze posiedzenie nowego gabinetu fińskiego. Premier Calanter podkreślił, że zadaniem nowego rządu będzie prowadzenie polityki w duchu pokojowym z zachowaniem interesów państwa, jak również czuwanie nad rozwojem wewnętrznym, oraz utrzymanie dobrych stosunków z mocarstwami zagranicznymi.

Wiadomości telegraficzne.

Gr.-kat. biskup Stanisławowski — kardynałem.

LWÓW, 19.I (A. W.) Ukraiński „Golos” donosi, że Stanisławowski biskup greko-katolicki Homyszyn ma zostać wkrótce kardynałem i być powołanym do Rzymu.

Zarobki w Gdańsku.

GDĄŃSK, 19.I (A. W.) Zarobek dzienny robotnika portowego został podwyższony z 6.80 na 7.20 guld. W tym samym stosunku zostały podwyższone zarobki robotników spichlerzowych. Podwyżki te nastąpiły celem wyrównania spadku guldena narówni z funtem szterlingów. Również senat przystępuje do podniesienia poborów i płac urzędniczych uregulowanych w październiku r. 1923 o 20 do 25% ze względu na wyższą cenę jaka w tym czasie nastąpiła. Zwłoka tłumaczy się tem, że dotychczasowy senat nie chciał zaciągać zobowiązań kosztem senatu do piero co wybranego.

Z podróży do Łotwy.

(Garść wrażeń.)

Pociąg, który ma dowieść nas z Wilna ku granicy łotewskiej wyrusza z opóźnieniem. Podobno zasypanie śnieżne hamują prawidłową komunikację. Zaostrzeni w paszporty i wizy konsulatu łotewskiego w Wilnie mamy dotrzeć do młodego i zaprzyjaźnionego z nami państwa. Sprawy otrzymania wizy, dzięki wielkiej uprzejmości konsula łotewskiego p. Donasa, nie stwarzają żadnych trudności, prócz chyba finansowych. Bo opłata za wizy jest droga i wynosi około 7-miu dolarów (32 łaty). Wysoka cena wywołana jest podobno również wysoką opłatą pobieraną od obywateli łotewskich przy wjeździe do Polski. To wygórowanie cen nie sprzyja oczywiście ani wzrostowi ruchu turystycznego pomiędzy Łotwą i Polską ani też ułatwia stosunki kulturalne i handlowe. W interesie dobrze zrozumianym obywateli krajów byłoby poddanie rewizji opłat konsularnych. Po tej malej, ale koniecznej dygresji, wracamy do naszego pociągu. Dowozi nas małą garstką ogółem 10—12 osób do Zemgale, stacji pogranicznej po stronie łotewskiej, gdzie następuje rewizja szybka i ujęta w formę kulturalną. Ze zdziwieniem na tejsze stacji łotewskiej widzimy władze polskie reprezentowane przez i policjanta, paru urzędników celnych i kasjera kolejowego, wydającego w drodze powrotnej do Polski bilety. Co robią ci urzędnicy polscy na obcej stacji, gdzie czują się na każdym kroku gośćmi? Istnieją wprawdzie na zachodzie wspólne stacje pograniczne, ale ta wspólność polega na wydzieleniu całkowitem dla jednego z państw całej strony dworca kolejowego. Tu zaś mamy najformalniejszą gościnę, tak jak gdyby na terytorium polskim nie było miejsca dla załatwiania wszystkich formalności pogranicznych. Na tej wspólności w zestawieniu dwóch władz nie najlepiej wychodzą urzędnicy polscy, którzy prezentują się zewnętrznie znacznie gorzej od urzędników łotewskich, schludnie a nawet z pewną elegancją ubranych. Jest jednak strona bardziej dotkliwa, wynikająca ze współzycia polsko-łotewskiego na stacji Zemgale. Mam na myśli wymianę pieniędzy. Kto nie zaopatrzył się w Wilnie lub w Warszawie w ruble łotewskie, a takich jest znaczny procent ten na granicy w Zemgale musi ciężki haracz płacić urzędnikowi, jak mi się zdaje Banku łotewskiego z Rygi, który na każdej zmianie zarabia... 300 proc. Gdyśmy jechali do Łotwy, za każdego rubla zapłaciliśmy 50 tys. mkp., w drodze zaś powrotnej do Wilna za tego samego rubla zwrócono nam tylko 20 tys. mkp. Stosunki te wymagają stanowczej sanacji. Na dworcu kolejowym w Dukstach, jeżeli niema miejsca w Turmontach, powinien istnieć kantor wymiany polski, któryby równoważył obywateli wycenianiem marek polskich w Zemgale.

Po stronie łotewskiej czeka nas wygodny dobrze ogrzany wagon pulmanowski, w którym dojeżdżamy do Dyneburga. W stolicy Inflant polskich krótki postój i zwiedzanie miasta. W cichem spokojnem mieście chwytamy uchem i wzrokiem przejawy życia polskiego. Tu i ówdzie słychać mowę polską. W oknach wystawowych bardzo mało towarów pochodzenia polskiego. Dostrzegamy płótna

wiedeńskie i inne towary. Na ogół znać, że sięga tu wpływ języka i kultury polskiej. Wpływ ten jest bardzo nikły, ale uważne oko dostrzeże go może.

Po krótkim wycieczku ruszamy w dalszą drogę. W miarę oddalania się od Dyneburga ginie mowa polska a coraz częściej słyszy się rosyjską. Język łotewski używany jest jakby pro forma na początku rozmowy, potem urzędnicy chętnie przechodzą na bardziej im znany język rosyjski. Im bliżej Rygi tem częściej słyszymy język niemiecki. W Rydze wypadło zabawić nam dni parę. Z powierzchni rzutu oka pod względem wystaw sklepowych Ryga przypomina Petersburg. Wystagastromiczne zawalone są kawiorami i najrozmaitszemi rybami. Pod tym względem Ryga jest typowym miastem portowym. W towarach przeważa import angielski. Jednakże ruchu wielkomięskiego nie znać. Wogóle po wjeździe z Polski ma się wrażenie, że wjechało się do cichej, głuchej prowincji, ale dobrze, schludnie zorganizowanej. Kto musi korzystać z hotelu opłaca wielkie samy. Doba w hotelu w Rydze kosztuje 300 rubli łotewskich t. j. 12 milionów marek. W restauracjach obiadów urzędowych jak u nas niema, a tylko à la carte. Danie mięsne kosztuje przeciętnie 50 rub., zupa 20 rubli łotewskich. Spacerując chodnikami Rygi gorzej jeszcze niż w Wilnie utrzymywani zwracają uwagę liczne księgarnie pełne wytwornych nieraz luksusowych wydawnictw łotewskich. Wśród książek widzimy bardzo wiele naukowych, przeważnie tłumaczeń z obcych języków. To młode piśmiennictwo łotewskie daje znać, że żyje.

Z podróży powrotnej do Wilna chciałbym zwrócić uwagę na wielką niedogodność, jaka spotyka tych, którzy wzięli z sobą za wielką ilość pieniędzy polskich. Przepisy każą pieniądze te zastawiać w Turmontach w odpowiednim urzędzie. Godzimy się z tem, ale w drodze powrotnej czeka nas niespodzianka. Pociąg idący z Zemgale zatrzymuje się w Turmontach 15 minut. Chcąc odebrać swoje pieniądze nie można tego uczynić na samej stacji. Domek urzędnika położony jest od stacji o 1/2 kilometra i trzeba do tego domku forsownie biec przez pole zwaniane śniegiem, aby się nie spóźnić na pociąg. Dla osób młodych te biegi turystyczne nie stanowią może trudności ale panie wogóle a zwłaszcza starsze narażone są na wielkie przykrości. Gdyśmy mijali wreszcie Turmonty w całym pociągu panowało burzenie na dzikie porządki w Turmontach. A oburzenie takie powtarza się przy każdym pociągu, idącym do Polski. Władze polskie powinny zwrócić na to uwagę i udrowić stosunki, które są przedmiotem słusznych kpín z gospodarki polskiej. I jeszcze jedno. Dlaczego w Zemgale kasjer sprzedaje bilety na odległości najmniej 100 kilometrów? Zmusza to podróżnych do wyzbywania się za bezen rubli łotewskich, by móc nabyć bilet z marki polskiej. A tymczasem nie byłoby nic prostszego jak zezwolić na sprzedaż biletów w Turmontach do Zemgale a w Zemgale do Turmont.

Wogóle komunikacja nasza z Łotwą wymaga wielu, bardzo wielu ulepszeń.

Polityka zagraniczna Francji.

PRYŻ, 19.I (Pat.). Na dzisiejszym posiedzeniu Izby kontynuowano dyskusję nad interpelacjami w sprawie polityki zagranicznej. Poincare odpowiedział i zaznaczył, że domagał się zawsze wspólnej

akcji sprzymierzonych w zagłębiu Rubry. Odsobniona akcja Francji może mieć miejsce, o ile w sprawach dotyczących okupacji porozumienia nie da się osiągnąć.

Konferencja partji komunistycznej.

MOSKWA, 19.I. (A. W.) 16 b. m. rozpoczęła się tu XIII konferencja rosyjskiej partji komunistycznej. W skład prezydium konferencji weszli: Lenin, Zinowjew, Stalin, Kamienidw, Trocki, Bucharin, Rykow, Tomskij, Kalenin, Rodzatak, Molotom, Krup-ska, Kajbyszew, Załuckij, Zielńskij Charytonow, Ordzonikidze, Woroszyłow, Frunze, Rachibajew, Smorodina i Uljanów. Porządek dzienny konferencji przewiduje: 1) Zadanie budowy ekonomicznej, 2) sprawy dotyczące rozbu-

dowy partji, 3) położenie międzynarodowe. W pierwszym dniu obrad ze sprawozdaniem o sytuacji ekonomicznej wystąpił Rykow. Podkreślał on przedewszystkiem konieczność zorganizowania handlu i kooperacji. „Prawda” omawiając zadania konferencji stwierdza, że głównym jej zadaniem będzie zanalizowanie rezolucji, powziętych przez poszczególne grupy, a stanowiące wynik dyskusji dwumiesięcznej oraz opracowaniem planu ogólnego dalszej pracy partji.

Terror w Rosji.

MOSKWA, 19.I. (A. W.) W ciągu ostatnich 48 godzin aresztowano w Moskwie 4000 os. Powrót do polityki teroru stosowanego od kilku tygodni odbił się już na zewnętrzny wygląd miasta. Od tygodnia restauracje zamykane są

już o g. 10 wieczorem, pozostała jedna restauracja nocna „Praga”. W teatrach pustki. Dziesiątki magazynów w centrum miasta zamknięto. Wystawy sklepowe zabite deskami. Moskwa przybiera wygląd z r. 1920.

„SIWE WŁOSY”
trwale niedostrzegalnie, usuwa
„ORIENTINE”
przywraca im naturalny kolor polysk i miękkość; prosty w użyciu, bezwarunkowo nieszkodliwy.
DO NABYCIA WSZĘDZIE. (—) (—) (—) PARFUMERIE D'ORIENT VARSOVIE.

Ogłaszajcie się w „Dzienniku Wileńskim”

Główny czynnik przesilenia europejskiego.

„Le Temps“ paryski, organ półurzędowy, porusza sprawę stosunków brytyjsko-niemieckich, w której widzi główny czynnik przesilenia europejskiego.

Publicysta najpoważniejszego organu Rzeczypospolitej francuskiej, p. Herbetle, słusznie uważa, że głównym czynnikiem kryzysu europejskiego, który doprowadził do wybuchu wojny było współzawodnictwo brytyjsko-niemieckie, oparte na rozwoju wielkiego przemysłu w W. Brytanji i w Niemczech.

Związek polityki przemysłowej z polityką ludnościową był tu i tam jeden i ten sam: chodziło obu państwom o wytwórczość przekraczającą pojemność rynku wewnętrznego, obliczoną na wywóz, celem utrzymania na miejscu możliwie znacznego przyrostu swej ludności, celem wzrostu ludnościowego. Oba kraje musiały szukać dla siebie rynków zewnętrznych. Oba kraje rozwijały swoją flotę handlową w celach przewozowych i flotę wojenną w celach zarówno obronnych jak i zaczepnych.

Polityka przemysłowa wielokapitalistyczna znalazła swój wyraz ostateczny w imperjalizmie, dążeniu do opanowywania coraz to nowych terenów zaludnionych, stanowiących ujście dla przemysłu. Półk pojemność rynków zewnętrznych mogła pochłaniać względnie łatwo produkcję obu krajów, współzawodnictwo nie naruszało jeszcze istniejącego między nimi stosunku równowagi. Skoro tylko pojemność rynków zewnętrznych okazała się zbyt ciasną z powodu nasyceń rynku, skoro tańszy i niejednokrotnie gorszy wyrób niemiecki zaczął wypierać droższy, chociaż zwykle lepszy, wytwór angielski, równowaga zachwiała się i runęła. Żaden z obu krajów nie chciał udusić się w nadmiarze wytworów, przeznaczonych na zbył. Stąd wojna, która miała rozstrzygnąć, czy Anglicy czy Niemcy panować będą nad Europą, a z czasem nad światem.

Niemcy przegrały wojnę. A jednak wynik wojny nie przyniósł W. Brytanji dotychczas zwycięstwa a nawet widoków zwycięstwa w dziedzinie gospodarczej. W. Brytanja dusi się obecnie, nie mniej może, niż przed wojną, w nadmiarze wytworów, których niema komu sprzedawać, gdyż są za drogie wskutek deprecjacji walut całego szeregu krajów europejskich. Ale nie dość na tem. Polityka inflacyjna Niemiec umożliwiła przemysłowi niemieckiemu istną inwazję rynków brytyjskich, przyczyniając się z kolei do tem silniejszego podkopywania przemysłu angielskiego. Jeden z przemysłowców brytyjskich miał odwagę przyznać, że opór bierny w Zagłębiu Ruhry przeciw okupacji francusko-belgijskiej, zahamował produkcję niemiecką i wyszedł na dobre licznym gałęziom przemysłu angielskiego. Obecnie położenie uległo znowu pogorszeniu dla W. Brytanji.

Rywalizacja brytyjsko-niemiecka nie ustala mimo przewrotu, dokonanego przez wojnę. Spółdziałanie francusko-brytyjskie ma widoki trwałości, zwłaszcza o ile sprawa współzawodnictwa przemysłowego W. Brytanji i Niemiec zostanie skombinowana z kwestją odszkodowań. Chodziłoby o wytworzenie takich obciążeń dla przemysłu niemieckiego, któreby nie umożliwiały Niemcom dzieła odbudowy finansowej i gospodarczej, któreby równocześnie nie pozwalały Niemcom sprzedawać taniej, aniżeli to może czynić przemysł brytyjski.

W uzupełnieniu tego, co pisze „Temps“ należałoby wskazać na jeden jeszcze czynnik przesilenia europejskiego, czynnik zakulisowy, ukrywający się za imperjalizmem niemieckim i brytyjskim, będących dla niego narzędziami. Pakt anglo-żydowski nie pozwolił sprzymierzonym dokończyć wojny i podyktować Niemcom pokoju w Berlinie i pod pozorem uprzywilejowania W. Brytanji, zapewnienia jej stanowiska arbitra uzależnił, wprost

spętał jej politykę zagraniczną i wewnętrzną.

I tu jest może główne źródło zła ciążącego nad zyciem Europy w tej dobie powojennej.

Odezwa Arcybiskupa.

Z ambon kościołów poznańskich ogłoszona została odezwa J. E. ks. Kardynała, którą powtarzamy, jako że znaczenie jej sięga po za granicę djecezji poznańskiej i powinno u nas znaleźć echo.

W czasie od Świąt Bożego Narodzenia aż do Srody Popielcowej odbywają się wedle przyjętego zwyczaju częstsze zabawy, połączone z tańcami. Kościół katolicki nie jest przeciwny skromnym zabawom, bo wie, że kto pracuje, potrzebuje odpoczynku i godziwej rozrywki. Jeśli jednak każdy wierzący chrześcijanin ma także w zabawach i rozrywkach zachować miarę, to w szczególności sposób wniwień się czuć do tego zobowiązany, jeśli umiarkowania w zabawach wymagają okoliczności, w których żyjemy. Otóż okoliczności, w jakich znajduje się nasz kraj, w jakich żyje większość współobywateli, żądają, abyśmy w tym roku wstrzymali się od hucznych i głośniejszych zabaw, pochłaniających ogromne kwoty pieniędzy. Rok 1924 zapowiada się jako szczególnie ciężki rok. Całym warstwom społeczeństwa ścisła się serce na myśl, jak ten rok przepędzą. Gdy tysiące cierpią głód i nędzę, dyktuje nam uczucie chrześcijańskie i uczucie narodowe, że nie godzi się w obliczu głodu i nędzy wyprawiać hucznych zabaw. Jako chrześcijanie winniśmy mieć współczucie dla naszych bliźnich czyli, jak mówi św. Paweł: Płakać z płaczącymi, a jako miłujący Ojczyznę winniśmy unikać wszystkiego, co by mogło powiększyć istniejące już różnice w życiu społecznym, pogłębić niechęć jednej warstwy ludności do drugiej i wywołać rozgorczenie, będące, jak historia uczy, przyczyną przewrotów społecznych.

Dlatego odzywam się do wszystkich moich djecezan z gorącą prośbą, aby w rozrywkach i zabawach zachowali miarę, zastosowaną do warunków, w jakich żyjemy. Jeśli jeden z rządów państwowych zakazał urządzania bałów i zakaz ten spotkał się z zrozumieniem społeczeństwa, do którego był wystosowany, ufam, że djecezjanie moi okażą równe zrozumienie dla obecnego położenia kraju naszego i zastosują się do wskazówek danych im w powyższej odezwie.

Poznań, dnia 6 stycznia 1924.

† Edmund, Kardyn. Arcyb.

Polak biskupem władystockim.

Stolica Apostolska nazaczyła pierwszym biskupem na Syberji ze stolicą w Władystoku Polaka ks. Karola Sliwowskiego.

Ks. biskup Sliwowski urodzony roku 1850 w Warszawie, ukończywszy szkoły średnie w mieście rodzinnym, studia wyższe odbył we Francji i w Niemczech. Wstąpił potem do seminarjum duchownego w Sejuach, potem do Akademji duchownej w Petersburgu, którą ukończył ze stopniem magistra św. Teologii. Wikarym był potem w Siennie gubern. mohylewskiej, poczem dziekanem w Leplu. Rząd carski, który kusił się o podkopanie katolicyzmu w prowincjach zachodnich, napotkał w dziekanie lepelskim tak silnego przeciwnika, iż rozpoczął kroki, by usunąć go. Dzięki tylko staraniom bardzo wpływowych osób, udało się ks. Sliwowskiemu uniknąć wygnania. Jednakowoż musiał porzucić na zawsze zachodnie prowincje państwa i został przeniesiony do Kazania.

W ciągu kilkunastoletniego pobytu w Kazaniu a później we Władystoku, odznaczył się ks. Sliwowski troskliwością o potrzeby duchowe swych parafjan. Przy jego staraniach zostały wybudowane kościoły w Leplu i w Kazaniu, a kościół we Władystoku został ostatecznie wykończony.

Z tajemnic zniżki franka francuskiego.

Jakkolwiek nie istnieją żadne powody gospodarcze, usprawiedliwiający nagle zniżkowe skoki franka francuskiego dewaluacja ta od dwóch prawie miesięcy stała się objawem chronicznym życia gospodarczego Francji. Fakt ten potwierdza istnienie zakonspirowanej akcji, skierowanej przeciw politycznym podstawom europejskiego układu sił, głównie przeciw p. Poincaré'emu.

Zjawisko to nie mogło nie zwrócić uwagi rządu. Wszczęto przeciwakcję, zakrojoną na szeroką skalę. W toku dochodzeń przyczynowych okazało się, że kryzys jest istotnie objawem, wywołanym sztucznie i podtrzymanym za pomocą niecznych machinacji finansowych międzynarodowego bankierstwa i finansjery niemieckiej. Głównymi rzucającymi wielkie ilości franków francuskich na rynek pieniężny, wywołując w ten sposób zniżkę, którą po kilku dniach wykorzystują, by zakupić te same franki po cenie jeszcze niższej i operacje takie powtarzać nie raz lecz kilkakrotnie.

Jednakże nie tylko giełdy zagraniczne cieżą na notowania kursu. Agenci tajemniczej ręki, która całą sprawą kieruje, osiedlili się i w Paryżu, by na miejscu deprecjonować franka. Paryż doznał się swej „czarnej giełdy“.

Jeden z wybitnych pisarzy ekonomistów francuskich taki skreśla obrazek tych międzynarodowych macek:

„Jest ich około półtora tysiąca, uchodzących z Rosji. Po zawieszeniu broni przybyli oni do różnych krajów europejskich. Zajęciem ich jest spekulacja na giełdach. Po zniszczeniu korony austriackiej, podkopaniu marki polskiej, zniszczeniu marki niemieckiej. Obecnie operują w Paryżu, a celem ich jest zniszczenie franka“.

Celową tę akcję ma jednakże na oku władza policyjna. Tak jak u nas wzięto się do rewizji i obław, które wydają doskonałe rezultaty.

Przysłapano wielu cudzoziemców, między innymi cały szereg „obywateli czeskich“. Posiadali oni autentyczne paszporty czeskie, pomimo że byli Niemcami. Wizami czeskimi osłaniali swą narodowość i swe zamiary. Opinia francuska jest dlatego silnie wzburzona. Prasa żąda zupełnie wyraźnie od władz czeskich większej „uwagi“ przy rozdawaniu paszportów, domagając się zarazem przywrócenia wznowienia rewizji wiz paszportowych, przybywających do Francji Czechów.

Na czele kontrakcji stanął p. Poincaré i nie ulega wątpliwości, że wyniki, które już dzisiaj okazują się dodatnimi, zdołają frankowi francuskiemu przywrócić jego dawniejszy walor.

Sprawy polskie.

Jubileusz „Przeglądu Technicznego“ i wystawa prasy.

Obchód 50-lecia „Przeglądu Technicznego“, o którym już donosiliśmy w naszym piśmie, odbędzie się w dn. 20 b. m. o godz. 11 rano w auli Politechniki Warszawskiej.

Obchodem tym związane będzie otwarcie tamże wystawy prasy technicznej polskiej i zagranicznej, która przedstawi imponujący obraz rozwoju czasopiśmiennictwa technicznego w krajach przodujących w dziedzinie postępu techniki i przemysłu.

Pokaźna ilość okazałych wydawnictw zagranicznych, które zostały nadesłane do Redakcji „Przeglądu Technicznego“, wzbudza w kręgach techników tak duże zainteresowanie, że wysunięto propozycję utworzenia wystawy okrojonej i przewiezienia jej do głównych miast Polski (Lwów, Kraków, Poznań, Wilno i in.), by dać możność jaknajszerszym kręgom inżynierów zapoznać się z bogactwem prasy technicznej zagranicznej.

0 50 o/ taniej niż wszędzie, kosztuje zdjęcie fotograf. w zaki. fot. „REKORD“ Szopenowska 15.

?

Na czym polega szczęście w małżeństwie?
Co decyduje o pożytku małżonków?
Dlaczego tyle małżeństw jest nieszczęśliwych?
Czy każda para rodziców może wydać na świat zdrowe potomstwo?

Odpowiedź na to da
nadzw. film w 6-ciu akt. p. t.
TAJEMNICA MAŁŻEŃSTWA
wkrótce w Kinie „Helios“.

Wiadomości bieżące.

Urzędowe.

— **Podatek majątkowy.** Władze skarbowe celem należytego ściągnięcia podatku majątkowego uruchomiły liczne kadry swych funkcjonariuszy, którzy udzielać będą w poszczególnych gminach płatnikom szczegółowych instrukcji. W celu ułatwienia prac urzędnikom Izby Skarbowej, władze administracyjne i policyjne wydały do podwładnych rządów okólniki, polecające udzielania im wszelkiej pomocy.

Z miasta.

— **Z komitetu do walki z drożyzną.** Odnosząc do uchwały Komitetu z dnia 16 go b. m. w sprawie tworzenia Komisji Rzechoznawców dla opinjowania o wysokości cen w poszczególnych branżach, oraz łączności Komitetu z poszczególnymi gałęziami Handlu przyjdum Komitetu zwraca się do wszystkich związków i stowarzyszeń z prośbą o natychmiastowe nadesłanie do Komitetu (plac Katedralny 2 Delegat, Rządu od godz. 10—12) list członków omawianych związków i stowarzyszeń, którzy by mogli w charakterze fachowców wziąć udział w pracach poszczególnych komisji branżowych.

— **Walka z drożyzną i lichwą.** Jak wiadomo dotychczas akcją walki z drożyzną i lichwą prowadził Komisarjat Rządu za pośrednictwem specjalnego referatu. Obecnie na sprawę tą baczną uwagę zwróciły władze II instancji i ujęły w swe ręce skoordynowanie całkowitej prac referatu z działalnością Komitetu Obywatelskiego. Dalsza akcja prowadzona będzie w ścisłym porozumieniu z władz administracyjnych i czynników społecznych.

— **Pasek żywnościowy pęka.** Na ostatnich targach wileńskich dała się zauważyć ogólna tendencja zniżkowa na produkty spożywcze 30 — 40 proc. staniało masło i jaja.

Równocześnie coraz większy jest dowóz tych produktów do Wilna.

— **Wobec drożyzny mięsa.** Obywatelski Komitet do walki z drożyzną i spekulacją komunikuje, iż otrzymano z Konsulatu Polskiego w Bukareszcie doniesienie o wydanem zezwoleniu przez władze Rumuńskie na wywóz bydła nierozplodowego przeznaczonego na rzeź. W związku z powyższym Rumuńska kooperatywa zwróciła się do odnośnych władz w Polsce z prośbą o szerokie poinformowanie zainteresowanych firm i kooperatyw, któreby chciały nawiązać stosunek handlowy w tej branży z Rumunją.

Bliższe szczegóły udziela Komitet do walki z drożyzną od godz. 10—12 w sali konferencyjnej Delegatury Rządu.

Sprawy miejskie.

— **Przydział mąki dla Wilna.** Celem unormowania cen na chleb w Wilnie po spaleniu się młyna hr. Tyszkiewicza Magistrat poparty przez Delegaturę Rządu poczynił energiczne starania o uzyskanie przydziału mąki. W tym celu jechał do Warszawy szef sekcji finansowej p. Chądzyński. Staranie to uwieńczone zostały powodzeniem Główny Urząd Żywnościowy w Warszawie postanowił skierować do Wilna mąkę pyłtową w ilości 30 tonn dziennie. Pełne zrozumienie potrzeb Wilna stanowią G. U. Ż. da możność obniżyć cenę mąki na rynku wileńskim.

— **Rejestracja zupełnych sierot po inwalidach.** Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej ogłasza, że celem wykształcenia na koszt skar-

bu po inwalidach wojennych zarządca została rejestracja. W Wilnie opiekunowie zupełnych sierot winni zgłosić się do wydziału szkolnego magistratu, w terminie do 24 stycznia r. b.

— **Likwidacja wydziału domów opuszczonych.** Jako pozostałość powojenna istnieje dotychczasowo przy magistracie wydział opieki nad opuszczonymi domami. Wydział ten obecnie przeszedł w stan całkowitej likwidacji, która szybko zbliża się ku końcowi. W tych dniach ostatnie nieruchomości przechodzą pod opiekę sądu.

Odezwy.

— **Z życia „Rozwoju“.** Kolejne zebranie poniedziałkowe Rozwojowców, które odbędzie się w dn. 21.I r. b. o godz. 7-jej wiecz. we własnym lokalu zostanie uświetnione odezwytem kapelana Wojsk Polskich ks. Piotra Sledziewskiego, p. t. „Duża zbiorowa polska, a trzej zaborey“.

Wstęp wolny dla członków i zaproszonych gości.

Sprawy szkolne.

— **Egzaminy dla eksternów przy Wyższym Kursie Nauczycielskim.** Dnia 18 lutego r. b. o godzinie 9 rano rozpoczyna się przy Państw. Wyższym Kursie Naucz. w Warszawie (ul. Jezuicka 4) egzaminy dla eksternów z Okręgów Szk.: białostockiego, poleskiego, wileńskiego i warszawskiego prócz Województwa Lubelskiego. Nauczyciele szkół powszechnych składają podania w drodze służbowej w sposób przewidziany odnośnym Statutem. W podaniu należy wymienić grupę egzaminu i dołączyć: a) życiorys, b) metrykę, c) dowody studjów i kwalifikacji zawodowych d) nienaklejoną potwierdzoną fotografię (podpisaną), e) kwit na opłatę egzaminacyjną w kwocie 5 złotych, wniesioną do Kasy Skarbowej na poczet paragr. 30 poz. 2 dz. IV rozdz. III budżetu dochod. Min. W. R. i O. P.

W połowie lutego odbędą się także egzaminy dla eksternów przy Wyższych Kursach Nauczycielskich w Krakowie, Lublinie, Lwowie, Łodzi i Poznaniu dla nauczycielstwa z powiatów tam przydzielonych.

Z życia stowarzyszeń.

— **Klub Narodowy.** Zarząd klubu podaje do wiadomości, iż w dniu 21 go b. m. o g. 7 w. odbędzie się przy ul. A. Mickiewicza Nr. 29—7, kolejne zebranie członków. Osobne zaproszenia rozsyłane nie będą.

— **Kwesta na oświatę.** Dom ludowy P. M. S. przy ul. Zarzeczce 5 istnieje już od czasów okupacji niemieckiej. W pierwszym roku istnienia domu odwiedzało go od pięciu do dziesięciu osób tygodniowo. Obecnie w czytelnicy bywa dziennie po siedemdziesiąt osób i więcej. Iż książek potrzeba, ażeby obsłużyć 70 osób dziennie?

Celem zwiększenia zapasu książek została na dzisiaj zorganizowana kwesta. Nie trzeba chyba nikogo przekonywać o pożyteczności czytelnicy Domu Ludowego. To też polecamy ofiarności publicznej kasę czytelnicy.

— **Two Nauk. Lekarskie.** Dnia 23 b. m. o godz. 8 wiecz. w gmachu uniwersytetu (Świętojańska 26, sala Śniadeckich) odbędzie się posiedzenie T. w Nauk. Lekarskiego. Porządek dzienny: 1) Prof. Szmurło—Pokaz chorych z kliniki uszu, nosa i gardła U. S. B., 2) Dr. Bagiński — „Znaczenie układu współczulnego w patologji dzisiejszej“—cz. 1.

— **Zebranie związku lekarzy polaków** odbędzie się w dn. 21.I

1924 r. w lokalu Wydziału Zdrowia plac Magdaleny 2, o godzinie 7 m. 20. Na porządku dziennym między innymi sprawa podatku majątkowego i obrotowego.

Opleka nad Inwalidami. Dn. 18 b. m. w Wydz. Pracy i Opieki Społecznej Urzędu Delegata Rządu pod przewodnictwem p. Delegata odbyło się drugie z kolei posiedzenie Komitetu Opieki nad Inwalidami wojennymi. Do prezydium komitetu wybrano ks. Biskupa Bandurskiego, mjr. Powieży, inż. Narkowicza, p. Z. Kosciakowską i p. H. Wilczewską. Oprócz już uprzednio zaproszonych na członków honorowych gen. Żeligowskiego, ks. Biskupa Bandurskiego, ks. Biskupa Michalkiewicza zebrani jednogłośnie postanowili zaprosić gen. Rydza Smigłego.

Przedstawiciel Dyrekcji K. P. w Wilnie p. Narkowicz oświadczył, iż pracownicy Dyrekcji składają na Dom Inwalid Wojennych w gotówce, bonach złotych, i pożyczce złotej sumę około 4.250.000.000 mk., przeznaczając ją na uruchomienie warsztatów i na cele kulturalno-przemysłowe.

P. Żemło złożył ofiarę w wysokości 20 rb. złotem. (A. W.)

Sprawy robotnicze. — Z prasowego Urzędu Pośrednictwa Pracy. Jak się dowiadujemy, Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy posiada zapotrzebowania na większą ilość robotników drwali do robót przy eksploatacji leśnej z własnymi narzędziami. Robotnicy ci zarabiają przeciętnie około 2 fran. szwajc. dziennie, mieszkanie mają wspólne w barakach lub wsiach okolicznych. Wypłaty odbywają się co tydzień. Koszta przejazdu ponoszą robotnicy. Eksploatacja lasów odbywa się w Woj. Bielsostockim i Nowogrodzkim. Urząd skierowuje również do Francji górników i walcowników blachy mosiężnej i miedzianej na zimno. Reflektujący na wyjazd do Francji powinni zgłaszać się do Urzędu bezwzględnie ze świadectwami z dotychczasowej pracy w danej branży. Ponadto do zakładów hutniczych w Ziemi Piotrkowskiej potrzebni są szklarze tafelnicy obznajomieni z systemem reńskim do wyrobu walców 110x160 i 110x170 cm., pomocnicy nabieraczy i prostowacze (strekarzy). Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy przyjmuje również odpowiednio udokumentowane podania reflektantek na stanowisko kierowniczkę szko-

ły szycia przy jednym z sejmików powiatowych Ziemi Wileńskiej. Wszystkie podania składać należy w Państwowym Urzędzie Pośrednictwa Pracy, pokój № 3.

Różne. — Echa lustracji towarzystwa litewskiego „Rytas”. Dowiadujemy się, że lustracji tow. „Rytas” w Święcianach dokonały władze szkolne. Wobec ujawnienia poważnych nieprawidłowości dalszym badaniem sprawy zajmą się władze administracyjne, które ustala stopień przekroczenia odpowiednich przepisów prawnych.

Teatr, muzyka i sztuka. — Teatr Polski (Lutnia). Dziś po raz 2-gi tryskająca humorem arcywesoła krotchwiła Hennequina i Vebera „Pani prezesa” z Bohdańską, Tatariewiczem i Wolejką w rolach głównych. W przygotowaniu „Zdobycie twierdzy” S. Guitry. — Z opery. Na czwartek najbliższy zapowiedziana została premiera opery Verdiego „Bal maskowy” w wykonaniu wybitniejszych sił zespołu operowego. Reżyseruje J. Stępniewski.

Teatr Wielki (na Pohulanie). Dziś dwa przedstawienia o godz. 3 1/2 po poł. egzotyczna opera Pucciniego „Madame Butterfly” z p. Jęfimecówną i Stępniewskim w rolach głównych. Wieczorem zaś o godz. 8-jej wspaniała operetka Gilberta „Dorina”, która święci tryumf prawdziwy dzięki występom gości warszawskich Niewiarowskiej i Szczenińskiego.

Występy Niewiarowskiej i Szczenińskiego zbliżają się ku końcowi. Znako-

mici artyści jutro w poniedziałek, wystąpią po raz ostatni w operetce „Dorina”. Z powodu wyjazdu artystów, jutrzejsze przedstawienie rozpocznie się wyjątkowo o godz. 7 1/2 wiecz.

Przedstawienia dla inteligencji pracującej. W bieżącym tygodniu odbędą 3 przedstawienia dla inteligencji pracującej po cenach znizowanych o 50%. W Teatrze Wielkim: we wtorek — „Rigoletto” i we środę „Madame Pompadour”; w Teatrze zaś Polskim — we środę „Ladna awantura”.

Jubileusz M. Dowmunt. Jubileuszowe przedstawienie M. Dowmunt odbędzie się w Teatrze Wielkim w sobotę 26-go stycznia. Repertuar zapowiada klasyczną operetkę Suppé „Boccacio”.

Zabawy. — Boy w Wilnie! Jedyny wieczór znakomitego lekkoducha odbędzie się dzisiaj w Domu Oficera Polskiego Mickiewicz 13 z udziałem gościnnym pp. Zofii Jaroszewskiej i Józefa Welskiego z Warszawy, oraz nieporównanej St. Perzanowskiej i dawno niewidzianego p. Jaremy. Bilety nabywać można przez cały dzień w Domu Oficera.

Doroczna Reduta Artystyczna odbędzie się w najbliższy wtorek w salonach Domu Oficera Polskiego. Program koncertowo-kabaretowy wykonają najwybitniejsze siły obu teatrów, oraz szkoła baletowa p. Łaskiewiczowej. Do tańca przygrywać będą orkiestry opery i operetki, zaopatrzone w najnowszy repertuar taneczny bieżącego karnawału. Organizatorzy zapowiadają wielką ilość atrakcji i niespodzianek. Stroną artystyczno-dekoracyjną kieruje prof. Pronaszko, który wraz z gospodyniami i gospodarzami artystami, zamieni salo-

niki i gabineci. Osoby pragnące otrzymać zaproszenia, winny w tym celu zwrócić się do gospodarzy Reduty (w obu teatrach).

Listy do Redakcji.

Do Redakcji „Dziennika Wileńskiego” w Wilnie.

W związku z ukazaniem się w „Dzienniku Wileńskim” (Nr. 11 z dnia 13-go stycznia r. b.) listu p. Józefa Szulca, b. przewodniczącego Komisji Wyborczej Nr. 49-ty, proszę uprzejmie o umieszczenie niniejszego wyjaśnienia.

Na zasadzie art. 28 Ustawy o ordynacji wyborczej do Sejmu Rzeczypospolitej, wypłata djeł miała być uskuteczniona tym członkiem Komisji Wyborczej, któryz udowodnił poniesienie dotkliwych strat zarobkowych z powodu udziału w pracach Komisji. W danym wypadku ani przewodniczący Komisji, ani jej członkowie, tego rodzaju dowodów nie przedstawili, o czem p. Szulca został, w odpowiedzi na podanie, osobście ustnie poinformowany. Ze względu na dużą ilość członków Komisji Wyborczej, pisemne powiadomienia poszczególnym członkom, w tych wypadkach, gdy odpowiedź udzielono osobście — wysyłane nie były.

Wilno, dnia 18 I 1924 r.

M. Grabowski. Starosta pow. Wileńsko-Trockiego.

Kino-Teatr „HELIOS” ul. Wileńska 38.

Dziś! Gwiazda ekranu prawodawczyni miod, Maria Korda i mistrz ekranu Werner Krauss w najnowszym tajemniczym, czarującym salonowym dram.

„WIAROŁOMSTWO” w Początku 6 aktach. godz. 4.

Kino-Teatr „Polonia” Mickiewicz 22. Dyr. G. Slepjan.

Dziś! Arcydzieło światowej sławy! Wspaniały, zachwycający film amerykański z cyklu „Gdy w sercach wre burza” wy dramat w 6-ciu akt. uroczą Marjorie Daw, znakomity Lewis Stone i niezrównany chińczyk Toga Yama Moto w rolach głównych.

Tajemniczy Chińczyk sensacyjno-trylowy w 5-ciu aktach. Solski Eugeniusz z Ekaterynosława firmy młyna Br. Szafryn, gatunków: Krupezatka, 1/2 i 3/4 najlepszej jakości po cenach tanich.

Kino-Teatr „Piccadilly” Wielka 72.

I-a Film ze śpiewem, tańcami i muzyką. Orkiestra z 25 ludźmi. Duży chór. Występy słynnych solistów opery EUGENIUSZ ONIEGIN kino-opera w 5 akt. A. S. Puszkina muzyka Czajkowskiego, tłumaczenie Leo Belmonta. Solski Eugeniusz Oniegina prof. Adam Ludwik, Tatjana prima. Wanda Henrychówna, Lencki tenor Rudolf Kooper, Gremin p. Szarski, Olga Mele Piekarska.

D-R. MED. KAZ. ŁUKIEWICZ Choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje od 4-7 pop. Ul. Mickiewicza 9, wejście z ul. Śniadeckich.

Kobieta lekarz Dr. Szwarc-Zeldowicz Choroby kobiece, weneryczne i moczop. Pr. od 12-5. ul. Ad. Mickiewicza 24. Dr. med. ZELDOWICZ Chor. weneryczne, moczop., sifilis i skórne. Pr. 9-1 1.5-3 ul. Ad. Mickiewicza 24

POWODZENIE OBOWIĄZUJE. WIERNI TEJ ZASADZIE CIĄGLE ULEPSZAMY NASZ TOWAR, CZEGO DOWODZI MEDAL ZŁOTY PAŃSTWOWY OTRZYMANY NA TEGOROCZNEJ WYSTAWIE ZA CYKORJĘ GLEBA Z PODKOWA.

DOM HANDLOWY „KARSAKOSOW” w Wilnie przy ul. Sadowej 6. HURTOWA SPRZEDAŻ MĄKI pszennej i żytniej wszelkich gatunków oraz ŚLEDZI Przybył wagon RYŻU oraz NADSZEDŁ TRANSPORT Prawdziwej mąki rosyjskiej z Ekaterynosława firmy młyna Br. Szafryn, gatunków: Krupezatka, 1/2 i 3/4 najlepszej jakości po cenach tanich.

Ważne dla wszystkich! „POLBUT” wytwórnia obuwia (w więzieniu na Łukiszkach) przyjmuje obstalunki na gotowe obuwie, oraz reperacje z towarów gwarantowanych, z ustępstwem o 35% taniej od cen rynkowych, jak również daje gotowe obuwie pp. wojskowym i urzędnikom na RATY. Zgłaszać się od godziny 2-jej do 6-jej, ulica Bonifraterska 10, m. 1.

Potrzebny kapitał oraz współpraca do uruchomienia handlu. Posiadam lokal w Nowo-Wilejce w dobrym punkcie, składający się z 3-ch pokoi i kuchni z 2-ma wejściami frontowymi. Nadaje się na sklep białkowy, pralnię, pralnię chemiczną, farbiarnię, masarnię, i t. d. Przy porozumieniu mogę lokal wyżej wymieniony odstąpić. Wilno, ul. Kalwaryjska № 20, m. 8 Piotrowicz.

Dr. Med. E. Suszyński choroby weneryczne skórne, płciowe od 1-2 i od 4-7 wiecz. Ul. Mickiewicza 30.

Dr. E. BIRZOWSKI choroby weneryczne, sifilis i skórne. Przyjmuje od g. 11 1/2-2 i 4-7, panie od godz. 3-4 p.p. Ul. Jagiellońska 3, m. 3 (róg. Ad. Mickiewicza).

ROBOTY MIERNICZE, pomiary, parcelacje, regulacje serwitutów pod kierownictwem upoważnionych geometrów wykonuje Biuro B. Łokuciewski i S ka Mickiewicza 42 m. 7.

ZARZĄD T-WA PRZEMYSŁU WĘGLOWEGO W POLS E, Sp. Akc. Warszawa, Pl. Trzech Krzyży 14 prosi uprzejmie w ważnej sprawie p. p. Akcjonariuszy Towarzystwa, będących posiadaczami przynajmniej po 20,000 sztuk akcji, o możliwie niezwłoczne podanie swych adresów oraz stanowisk (za wodów) wraz z wymienieniem posiadanych ilości akcji Towarzystwa.

PORTOWA 6. D. JAKĄKOLWIEK MASZ SPRAWĘ ZAŁATWI BIURO KOMISOWE ZACHĘTA.

NOWOŚĆ LEKCJE NOWOCZESNYCH Tańców jak np. Jawa, Schlimmy, One-Steps, Boston, Tango i t. d. w najnowszych figurach udziału będzie z dn. 25 b.m. SŁYNNY TANCMISTRZ PRZYBYŁ Z ZAGRANICY. Wpisy na kursa codziennie od godz. 1-jej do 5-jej po poł. przy ulicy Popowskiej 8. Tancmistrz ROSSA.

Dr. D. KENIGSBURG choroby weneryczne, sifilis i skórne, ul. Mickiewicza 4.

Jest do sprzedania aparat kinematograficzny wraz z motorem kompletny. Szczegóły pisemnie lub osobście w księgarni polskiej Łada-Baranowicz ul. Szczytyckiego.

Młoda kobieta z dzieckiem poszukuje jakiegokolwiek posady w mieście lub na wyjazd. Posiada świadectwa. ul. Sierakowskiego 6, „Złobek im. Maryi”. Stanisława Herman.

KONKURS na stanowisko Dyrektora Spółdzielni Wojskowej Obozu Warownego Wilno. Rada Nadzorcza Wojskowej Spółdzielni Obozu Warownego w Wilnie, niniejszym rozpisuje konkurs na stanowisko Dyrektora Sp. Powyższe stanowisko do objęcia od dnia 1-go lutego b. r. Wymagane kwalifikacje: Wykształcenie handlowe, Długoletnia praktyka handlowa, Dokładne znajomości buchalterji i zasad spółdzielczych. Oferty z dokładnym podaniem referencji, curriculum vitae i żądanych warunków, należy skierować do Rady Nadzorczej Wojskowej Spółdzielni Obozu Warownego Wilno (Mickiewicza 13) do dnia 26-go stycznia b. r. Z up. (Kalinowski kap.) Sekretarz Rady Nadzorczej.

Luczakowa Gabriela uprasza o udzielenie wiadomości o mężu swoim Stefanie, który od r. 1915 był w wojsku rosyjskim i ostatnio przebywał w m. Pskowie. Łaska wiadomości przesyłać Wilno—Beliny № 15.

Sprzedaje się majątek z powodu wyjazdu do Ameryki. 1 1/2 dziesięciny ziemi ogrodowej czarnej 1 klasy. Dom mieszkalny o 5-ciu mieszkaniami. Stodoła i chlewy, studnia w dziedzińcu, wielka ilość materiału budowlanego jak desek i innego z placem na pobudowanie drugiego domu lub pobudowania tymczasowej budy na sklep spożywczy. Cena — wyjątkowo niska. Zgłoszenia osobiste: Jasna 38, Zwierzyniec (właściciel domu).

POKOJE DWA umeblowane z usługą dla samotnego do wynajęcia na Jagiellońskiej. Oferty składać w Red. Dzien. Wileński, dla H. W.

Przybiłkał się Pies rasy „Wilk”. Jeżeli właściciel nie zgłosi się po odbiór przed upływem 3-ch dni od niniejszego ogłoszenia, będzie go uważał za swoją własność. W. Pohulanka 9-5.

Wdowa obciążona rodziną prosi o pomoc materialną. Łaskawe datki prosi składać do „Adm. Dz. Wil.” pod „H. F.”

Angielskiego udzielam skróconą metodą. Wiadomość: Portowa 6-d. Biuro Komisowo - Ogłoszeniowe „Zachęta”.

AKUSZERKA A. Jutan ul. Niemiecka 4, m. 19, telefon 222. Udziela porad. Przyjmuje od 9 rano do 7 wiecz.

Studenci udziela lekcji i przygotowują do wszystkich klas gimnazjum. Mickiewicza 19-27.

Kobieta, starsza, złożona ciężką chorobą w krytycznych warunkach materialnych prosi o pomoc pod rubrykę „Chora i biedna”.